

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Smrk ztepilý se zvýšenou odolností pomůže při obnově horských lesů

Strnady – 24. 11. 2014 - Zdraví, stresu odolní a štíhlí jedinci s vysokou genetickou hodnotou mohou přežít v extrémních horských podmínkách a přispět tak ke stabilitě lesních ekosystémů. Řeč je o smrku ztepilém, který má při obnově lesa v horských podmínkách své nezaměnitelné místo.

České horské lesy se v minulosti potýkaly s výraznou imisní zátěží. Mimo to se musí vyrovnat s extrémními klimatickými podmínkami (mráz, sníh), stresovými faktory (krátké vegetační období, fyziologické vysychání) a s nejrůznějšími kalamitami.

Pro úspěšnou obnovu těchto stanovišť a dobrý zdravotní stav a stabilitu porostů zde vzniklých je potřeba při zalesňování použít sadební materiál nejen s vysokou genetickou kvalitou, ale je velmi žádoucí, aby současně vykazoval i zvýšenou odolnost vůči stresům prostředí.

Touto problematikou se již řadu let zabývají vědečtí pracovníci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i. (VULHM) – Výzkumné stanice Opočno. Ti se snaží předkládat lesním hospodářům a majitelům lesa ucelené metody řešení, jakým způsobem nejlépe lesy ve vyšších polohách obnovit.

„Smrkové porosty ve vyšších horských polohách představují nejcitlivější oblasti z hlediska plnění funkce lesa, zejména funkce vodohospodářské, protierozní a rekreační. Tyto funkce nejsou v současnosti snadno finančně ocenitelné, ale mají z ekonomicko-společenského hlediska velký význam a jsou nenahraditelné,“ vysvětlují členové řešitelského týmu.

Ukázka kvalitního jedince vhodného pro odběr řízků

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Na většině našich pohoří vznikly velké holiny, na kterých se vytvořily extrémní podmínky pro obnovu a růst lesa. V současnosti vznikají nové rozsáhlé holiny především působením extrémních povětrnostních situací (orkán).

V experimentálních výsadbách byla ověřena praktická využitelnost selekce in situ potenciálně stresotolerantních klonů pro umělou obnovu lesa. Potvrdil se předpoklad, že vybrané směsi klonů se zvýšenou odolností ke stresům mohou v budoucnu tvořit kvalitní kostru obnovovaných porostů s podstatně větší zárukou plnění funkcí lesa i na extrémních horských lokalitách a kalamitních holinách. Pro získání geneticky nejvhodnějšího sadebního materiálu je doporučena kombinace generativního a vegetativního rozmnožování s využitím selekce in situ v klonových výsadbách v horských oblastech. Postupy pro získání reprodukčního materiálu se zvýšenou odolností ke stresům pro horské podmínky jsou schematicky znázorněny v certifikované metodice, která je volně ke stažení na stránkách VÚLHM.

Ukázka kalamitní plochy

„Lze očekávat, že využíváním této metodiky je reálné dosáhnout zvýšení dlouhodobé stability nově zakládaných porostů o 30 procent. Přitom například na území Krkonošského národního parku je rozloha horských hospodářských souborů s dominantním zastoupením smrku (cca 10 000 ha. Při orkánu Kyrill bylo jen na těchto stanovištích v Krkonoších zničeno cca 250 ha lesů. Celková rozloha 8. lesního vegetačního stupně v České republice přesahuje 45 000 ha,“ upřesňuje řešitel Antonín Jurásek, jenž je zároveň vedoucím opočenské výzkumné stanice. Pokud se týká ekonomických aspektů, při ceně umělé obnovy 40 - 60 tisíc Kč na hektar může pěstování sadebního materiálu dle metodiky představovat v republikovém kontextu úspory v řádech několika desítek milionů Kč, při extrémních kalamitách (např. Orkán Kyrill) i více.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Kalamitní plocha 6 let po výsadbě kvalitního sadebního materiálu

Podrobné informace k obnově lesa ve vyšších horských oblastech, získávání sadebního materiálu pro založení matečnic a legislativě s tím spojené, pěstební péči atd. jsou ke stažení zde: http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_5_2012.pdf
http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_1_2011.pdf
http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_3_2011.pdf

Kontakt na řešitele:

Doc. Ing. Antonín Jurásek, CSc.
Ing. Jan Leugner, Ph.D.
RNDr. Jarmila Martincová

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.
Výzkumná stanice Opočno
Na Olivě 550
517 73 Opočno

Tel.: +420 494 668 391

e-mail: jurasek@vulhmop.cz, leugner@vulhmop.cz, martincova@vulhmop.cz

www.vulhm.cz
www.vulhmop.cz